

Kredietcrisis

Al tijden gaat het in de kranten over weinig anders dan de wereldwijde kredietcrisis. Er duiken, naast *kredietcrisis*, meer nieuwe woorden op, zoals *recessievrees* en *bankendans*. Deze woorden zijn eigenlijk niet helemaal nieuw, want ze zijn samengesteld uit bestaande Nederlandse woorden. In dit geval zijn dat telkens twee zelfstandige naamwoorden (*krediet* + *crisis*, *recessie* + *vrees* en *banken* + *dans*). Combinaties van twee werkwoorden zijn zeldzaam in het Nederlands.

1. Welk van de onderstaande woorden is samengesteld uit twee werkwoorden?

- Bevelvoeren.
- Klappertanden.
- Spelevaren.
- Tevredenstellen.

Mama!

Ouders van jonge kinderen zijn vaak heel trots op het eerste woordje van hun kroost, zeker als dat *mama* of *papa* is. Uit onderzoek blijkt er een cultureel verschil te bestaan in welke woordjes kinderen het eerst zeggen: de eerste woordjes van Chinese kinderen verschillen van die van hun Amerikaanse leeftijdsgenootjes. Chinese kindjes praten vooral over familieleden en gebruiken werkwoorden zoals *pakken*, terwijl de eerste woordjes van Amerikaanse peuters vooral dingen benoemen, zoals *bal* of *fles*.

2. Welk woord hoort NIET bij het lijstje van de tien eerste woorden die Nederlandse kinderen leren?

- Aap.
- Auto.
- Koekje.
- Opa.

Verbaasd? Nee, verbijsterd!

Afgelopen maand schreef journalist Joris Luyendijk een column waarin hij opmerkt dat alle Nederlandse politici in permanente staat van verbijstering verkeren.

Een minister zegt namelijk nooit dat hij *stomverbaasd* of *ontdaan* is, maar gebruikt altijd het woord *verbijsterd*.

3. Wat is GEEN synoniem van *verbijsterd*?

- Onthutst.
- Perplex.
- Verbouwereerd.
- Woedend.

#%*@!

Onlangs verscheen een nieuw boek van schrijver, taalkundige en psycholoog Steven Pinker: *The seven words you can't say on television* over vloeken, schelden en vuile woorden. Volgens Pinker zijn er verschillende domeinen waaruit men ongepaste taal zoals vloeken, scheldwoorden en verwensingen put. Ieder land heeft daarbinnen weer zijn favoriet. Nederland is met het gebruik van een specifiek soort scheldwoorden vrij uniek.

4. Waar gaan die scheldwoorden over?

- Dood en ziekte.
- (Familie-)eer.
- Religie.
- Seks.

And the winner is ...

Wanneer deze quiz uitkomt, is waarschijnlijk net bekend wie de nieuwe president van de Verenigde Staten wordt: John McCain of Barack Obama. Er is in de afgelopen maanden veel geschreven over het taalgebruik van beide presidentskandidaten. Zo bleek dat McCain in zijn toespraken veel persoonlijker is dan Obama, maar dat Obama beter in staat is de wereld vanuit verschillende standpunten te bekijken.

5. Hoe zijn deze verschillen onderzocht?

- Door alle verschillende woorden van de speeches te tellen.
- Door hun speeches te vergelijken met die van hun voorgangers.
- Een panel beoordeelde de verschillende spreekstijlen.
- Er werden hersenscans van de toehoorders gemaakt.

Dodelijke taal

Afgelopen maand kwam in het nieuws dat taal voor bejaarden soms dodelijk kan zijn.

6. Hoe is dat mogelijk?

- Doordat mensen kinderlijke taal gebruiken, raken bejaarden gestrest en overlijden ze eerder.
- Er is ontdekt dat het liedje *Staying Alive* van de Bee Gees bij bejaarden vaak een hartaanval veroorzaakt.
- Op straat wordt vaak hard en grof gepraat. Dit leidt soms tot hartaanvallen.
- Ze kunnen de bijsluiters niet meer lezen en nemen daardoor de verkeerde medicijnen.

Slaapt-ie?

In het dialect van de Oost-Vlaamse gemeente Berlare kan zich de volgende dialoog voordoen:

- A: 'Hij slaapt al zeker?'
B: 'Hij en doet.'

7. Wat betekent: 'Hij en doet'?

- Hij doet een dutje.
- Hij droomt.
- Hij slaapt.
- Hij slaapt niet.

Liet-Lavlut

Tijdens de vijfde editie van Liet-Lavlut, het Europese songfestival voor minderheidstalen, heeft Corsica onlangs de eerste prijs gewonnen. Liet-Lavlut is een jaarlijks festival voor musici die een van de Europese minderheidstalen spreken. Het doel van het festival is om interesse te wekken voor Europese minderheidstalen, vooral onder jongeren.

8. Hoeveel officiële minderheidstalen kent Nederland?

- Geen.
- Eén: Fries.
- Drie: Fries, Limburgs, Nedersaksisch.
- Meerdere, o.a. Fries, Berbers, Arabisch en Surinaams.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

studereninleiden.nl

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM